

29. Νέοι εχθροί εμφανίζονται και αποσπούν εδάφη

από την αυτοκρατορία

Ποιοι είναι οι εχθροί της αυτοκρατορίας στα μέσα του 11ου αιώνα;

Στα μέσα του 11ου αιώνα η αυτοκρατορία απειλείται από δύο λαούς:

- τους **Σελτζούκους Τούρκους**, οι οποίοι απειλούν τις ανατολικές περιοχές της αυτοκρατορίας,
- τους **Νορμανδούς**, οι οποίοι απειλούν την αυτοκρατορία από τα δυτικά.

Ποιοι ήταν οι Σελτζούκοι Τούρκοι;

Οι Σελτζούκοι Τούρκοι ήταν λαός **ασιατικής καταγωγής** και πολλοί από αυτούς υπηρετούσαν ως μισθοφόροι κοντά στους **Άραβες**, από τους οποίους πήραν και τη **μουσουλμανική θρησκεία**. Με αρχηγό τους τον Αρπ-Αρσλάν:

- ❖ πέρασαν τα σχεδόν αφύλακτα βυζαντινά σύνορα,
- ❖ κατάκτησαν τις ανατολικές επαρχίες της **Αρμενίας** και της **Καππαδοκίας**
- ❖ και έφτασαν ως την **Καισάρεια**.

Τελικός στόχος τους ήταν η **Κωνσταντινούπολη**.

Ποιος προσπάθησε να τους αντιμετωπίσει;

Το 1068 αυτοκράτορας του Βυζαντίου έγινε ο **Ρωμανός Δ', ο Διογένης**. Καταγόταν από την Καππαδοκία και ξεχώριζε για το ήθος και τη γενναιότητά του. Παρά τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπιζε, οργάνωσε έναν αξιόμαχο στρατό, τον οποίο οδήγησε ο ίδιος για να αντιμετωπίσει τους Σελτζούκους.

Τι συνέβη στη μάχη του Ματζικέρτ;

Στη **μάχη του Ματζικέρτ (1071)** ο στρατός του Ρωμανού έπαθε μεγάλη καταστροφή και ο ίδιος πιάστηκε αιχμάλωτος από τους Τούρκους. Έτσι, ανεμπόδιστοι οι Σελτζούκοι κατέλαβαν ολόκληρη σχεδόν τη **Μικρά Ασία** και απέκοψαν τους δρόμους των Βυζαντινών για την Ανατολή.

Δέκα χρόνια μετά τη μάχη του Ματζικέρτ, το 1081, αυτοκράτορας του Βυζαντίου ανέλαβε ο **Αλέξιος Α', ο Κομνηνός**, ο οποίος προσπάθησε να οργανώσει το κράτος και να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο των Σελτζούκων. Την ίδια εποχή εμφανίστηκε στη Δύση ένας ακόμη κίνδυνος, οι **Νορμανδοί**.

Ποιοι ήταν οι Νορμανδοί και ποια βυζαντινά εδάφη κατέκτησαν;

Οι Νορμανδοί διακρίνονταν για τις **ναυτικές** τους **ικανότητες** και κατέβηκαν από τη **Σκανδιναβία** και τη **Βόρεια Ευρώπη** και έφτασαν ως τη **Μεσόγειο** ακολουθώντας το ρεύμα των ποταμών.

Εκμεταλλεύτηκαν τα εσωτερικά προβλήματα των Βυζαντινών και τις συγκρούσεις τους με τους Σελτζούκους Τούρκους και κατέκτησαν χωρίς δυσκολία τα βυζαντινά εδάφη της **Νότιας Ιταλίας**.

Στη συνέχεια, πέρασαν στη **Βαλκανική**, κατέλαβαν το **Δυρράχιο** και ακολουθώντας την **Εγνατία Οδό**, βάδισαν κατά της **Θεσσαλονίκης** και της **Κωνσταντινούπολης**.

Μια άλλη ναυτική ομάδα τους κινήθηκε προς την **Πελοπόννησο** και λεηλάτησε τα παράλια της.

Πώς προσπάθησε να αντιμετωπίσει τους Νορμανδούς ο Αλέξιος Α';

Ο αυτοκράτορας **Αλέξιος Α'** ζήτησε βοήθεια από τους **Βενετούς**, δίνοντάς τους ως αντάλλαγμα **εμπορικά προνόμια** στη **Μεσόγειο** και στα βυζαντινά λιμάνια:

- ✚ Στην Κωνσταντινούπολη **τους επέτρεψε να εγκατασταθούν έξω από τα τείχη**, στην έξοδο του Κεράτιου, στον Γαλατά, και να δημιουργήσουν εκεί τη δική τους **εμπορική συνοικία, χωρίς να πληρώνουν φόρους**.

Οι Βενετοί ανταποκρίθηκαν πρόθυμα στην πρότασή του. Βοήθησαν τους Βυζαντινούς στη θάλασσα και από κοινού κατάφεραν να **νικήσουν** τους Νορμανδούς και να τους απομακρύνουν από τα Βαλκάνια.